

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201001201-/MRB

Dato
02.09.2010

**Spm. nr. 1629 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Torgeir Trældal
- Forebyggende tiltak mot sjukdom forårsaket av rome-planten**

Representanten Torgeir Trældal har stilt følgende spørsmål:

"2009 var toppår for sauedødsfall som skyldes Rome-planten hvor regner en med at planten tok livet av rundt 10 000 sauer. Hva har statsråden tenkt å gjøre for å forebygge mot slike dyretragedier, og hvilke virkemidler brukes av andre land hvor Rome-planten er utbredt?"

Rome-planten er kjent for å kunne forårsake sjukdom hos både sau og storfe. Hos sau oppstår sjukdommen alveld. Norske forskere har på tross av iherdig forskningsinnsats gjennom 100 år, ennå ikke fastslått med sikkerhet hva det faktisk er som gjør at alveld oppstår. I Norge forekommer alveld særlig i området fra Jæren i sør til og med Nord-Trøndelag. I de senere årene har problemet vært størst i fylkene Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.

Forsøk på å kartlegge alveldforekomst har vist at de lokale tapene varierer svært mye, og at det også er store variasjoner fra år til år. Så langt har man ikke funnet effektive forebyggende tiltak mot alveld. Det er derfor viktig at dyreeier øker tilsynet gjennom sesongen på beite i områder hvor beiterelaterte sjukdommer oppstår. Da kan det raskere oppdages om det er mye alveld i et område. På den måten har dyreeier mulighet til å sanke sauen og flytte den til nye rome-frie beiter. Lokalt er det mulig å gjerde inn mindre områder som årvisst gir mye alveld, slik at sauen ikke kan beite i disse områdene og på den måten redusere forekomsten av alveld innen et beitelag.

Rome-planten har sin utbredelse i hele Vest-Europa, men alveld hos lam er i tillegg til i

Norge, bare kjent fra Storbritannia, Irland og på Færøyene. Dette kan ha sammenheng med sammenlignbare klimatiske forhold i disse landene. Det har ikke vært gjort omfattende forskning eller drevet systematiske forsøk på å redusere alvelforekomsten i andre land, og det finnes heller ikke effektive tiltak som bidrar til å redusere sjukdommen i disse landene.

Tap av dyr på utmarksbeite har for øvrig mange og ulike årsaker; rovdyr, ulykker, skader og beiterelaterte sjukdommer. Tilsyn med dyr på beite, samt forebyggende tiltak er viktig for å holde slike tap på et lavest mulig nivå. Det er dyreeier som har ansvar for å føre tilsyn med dyr på beite. Myndighetene bidrar økonomisk med midler til en rekke forebyggende tiltak.

Jeg er opptatt av at vi skal ha gode ordninger som støtter opp under godt sauehold med lave tap, gjennom bl.a. organisert beitebruk. Tilskudd til drift av beitelag i Organisert beitebruk gis derfor av fylkene over RMP (regionalt miljøprogram). Det gis også investeringsstøtte til beitelag i Organisert beitebruk. Investeringer i beiteområdene kan være sperregjerder mot områder som kan medføre beiterelatert sjukdom, samlekvær for dyr, sikring av beiter mot ulykker m.v.

I perioden 2009 – 2011 er det over jordbruksavtalen satt av midler (hhv 5,5, 6,5 og 5 mill. kroner) til et Nasjonalt beiteprosjekt. Formålet er å bidra til et bedre sauehold med mindre tap på beite. Midlene er i hovedsak prioritert til prosjekter innenfor bruk av elektronisk overvåkingsutstyr og prosjekter innen organisering/planlegging av beitebruk.

Prosjekter på en rekke beiterelaterte sjukdommer, herunder flått og alvelf, er også en del av dette.

Med hilsen

Lars Peder Brekk